

1. "Speed-dating": Udarbejdelse af mindmap

Instruktion: Placér 14 stole på indersiden af hesteskoen og 14 stole på ydersiden af hesteskoen. Hver elev placeres foran deres første "date", og parrene skal nu sammen udarbejde et mindmap over et givent emne eller en given tekst. Eleverne får fire minutter med deres første "date". Efter de fire minutter rykker alle elever på indersiden af hesteskoen mod højre og får nu tildelt en ny "date". De sammenligner nu deres mindmaps og ser, om de kan tilføje nogle nye "pinde". Man fortsætter på denne måde, til eleverne har haft fire "dates" hver.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

2. Wiki-skrivning

Eleverne har gennem et forløb skrevet wikiindlæg, hvor de har kunnet fordybe sig i emner, der særligt interesserer dem, både fremadrettet og bagudrettet i forhold til fx deres SRP.

Wikien har fungeret som vidensdeling de studerende imellem og som inspiration til og perspektivering af undervisningen, samtidig med at den har understøttet de studerende i at anvende og transformere viden tilegnet i ét fag i andre sammenhænge. Wikiskrivning støtter endvidere 'læring gennem skrivning' – at faglige emner forstås bedre gennem skrivning om dem. Endelig giver wikien en dokumentation af den faglige forståelse.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

3. Rapportskrivning

Rapportskrivning kan trænes og læres ved at eleven – alene eller i grupper – skal skrive alle dele af rapporten.

Men! Et **alternativ** er at træne hver delement for sig i undervisningen.

Metodebeskrivelse:

1. På holdet gennemgås de formelle krav til en rapport.
2. En eksemplarisk rapport uddeles. I denne rapport mangler kun én del (det kan fx være en sammenligning, en beregning eller delkonklusioner eller andre dele).
3. Eleverne skriver (gerne i par) den manglende del – så den 'passer til' resten rapporten.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

4. Skrive ved at tegne

Udgangspunkt: en tekst / et eksperiment / en undersøgelse skal præsenteres. Metoden er specielt anvendelig, hvis der er tale om et relativt komplekst hændelsesforløb eller en kompleks proces.

Metodeidé: I stedet for en normal skriftlig afrapportering tegner eleverne en systematisk 'tegneserie', der illustrerer de delprocesser eller hændelser, der skal afrapporteres. (metoden er fx anvendt mhp. tilegnelse af logikkerne bag så forskellige processer som finanskriser)

5. Web 2.0 skrivepædagogik

Formål: Udvikle fælles skriveprojekt og social kontekst for skrivning

Kollaborativ metode: 1) Individuelt eller i små grupper udarbejdes wiki- eller blok-tekster. Teksterne basere sig på informationssøgning, samarbejde og videndeling på nettet. 2) Der foretages en 'rotation', hvor nye grupper/personer retter de tekster, den første gruppe har etableret. 3) Processen fortsættes 3-4 gange til der er fremkommet et 'færdigt' produkt.

Fordel: Eleven producerer tekst på vej i samarbejde med andre og for andre

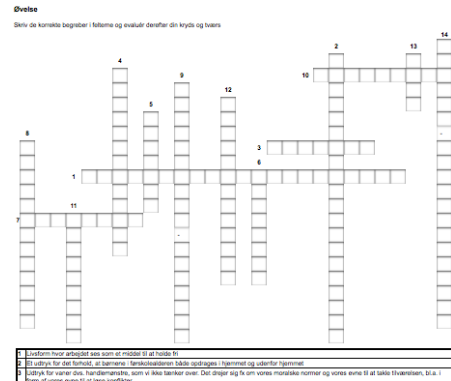
Produkt: Wiki, blog.

Tip: Giv +point for korrekte korrektioner og – point for faktuelle fejl og mangler. Afhold derefter en kåring af bedste gruppe.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

6. Kryds-og-tværs

Faglig kryds-og-tværs kan laves som screening eller test.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

7. Brug af diskussionsfora som alternativ til skriftlige hjemmeopgaver

I stedet for at give de studerende skriftlige hjemmeopgaver, som besvares, afleveres og vurderes individuelt stilles der netbaserede diskussionsopgaver, som skal løses af flere studerende sammen. Diskussionsfora i FirstClass bruges herved som strukturerende ramme om de studerendes aktive brug af centrale begreber i en diskussion af en konkret problemstilling.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

8. Skriv opgave sammen (omgangs-besvarelse)

Instruktion: Læreren har skrevet starten af en besvarelse på en argumentationsopgave (fx et notat) på et stykke papir (et par linjer) og sender nu papiret rundt og beder alle elever tilføje én sætning til argumentationen. Når papiret har været hele vejen rundt, læser læreren hele argumentationen op. Det er her væsentligt, at give tid til – og kræve – faglighed: dokumentation og teori/begrebsanvendelse.

Eksempel: Skatten på arbejde skal ned på 40 %. En skat på 40 % vil

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

9. Lytte-huske-skrive-øvelse

1. Eleverne lytter til en lydfil (fx foredrag om demokrati eller krigen i Afghanistan fra P1) i ca. 20-30 minutter.
2. (Variationsmulighed: Bed eleverne lytte uden at tage noter. At skulle lytte uden mulighed for notetagning betyder, at eleverne skal skabe en struktur i hovedet.)
3. Efter lytteøvelsen sætter eleverne sig sammen i grupper af fire personer og skal så sammen skrive en redegørelse af hovedpointerne i foredraget.
4. Når grupperne har skrevet deres sammendrag sammenlignes disse på tværs af grupperne og underviseren samler op.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

10. Video som 'skriftligt' produkt

1. Eleverne har fundet en artikel hjemme.
2. Via deres mobiltelefoner optager de – i par – en videosekvens på eet minut. Stilen kan være 'nyhedsindslag' eller 'professor' eller lign.
3. Videoen deles via Bluetooth til hold-konferencen og dermed til resten af holdet, der ser og bedømmer det faglige indhold og formidlingen.
4. Tilbagemeldingen sker på konferencen og indeholder både vurdering af formidlingen og det faglige indhold.

Feedback	Sæt X
Den kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

11. Video-dagbog over skriveprocessen

Hver gruppe udarbejder en kort videodagbog, der beskriver arbejdet med en større skriftlig opgave. Formålet kan være at bevidstgøre eleverne, om de faldgrubber og muligheder, der findes i forskellige samarbejdsformer og skriveprocesser.

Video-dagbogen skal udarbejdes efter specifikke retningslinjer og indgå som et ligevægtigt produkt fra processen.

Feedback	Sæt X
Den kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

12. Skriv tale: fokus på stilleje (modtagerbaseret)

Instruktion: Eleven bedes skrive en tale ud fra et givent emne eller en given tekst og skal adressere talen til en bestemt modtagergruppe (fx elevrådet).

Eleven bliver herefter bedt om at ændre talen, så den bliver tilpasset en ny modtager (fx Folketinget eller en videnskabelig konference).

Stillejet skal variere fra den ene tale til den næste.

Evalueringen skal synliggøre og konkretisere, at der er forskellige krav til formidling i forskellige sammenhænge.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

13. Klare krav - og genaflevering

Løft sløret for, hvordan du som lærer bedømmer de skriftlige arbejder:

1. Lad eleverne besvare en studentereksamensopgave
2. Giv dem den tilhørende rettevejledning (findes på <http://www.emu.dk/gym/fag/sa/Undervisningsministeriet/Fagkonsulenten/index.html>) - eleverne skal have mulighed for at kunne bruge vejledningen i skriveprocessen
3. Lad nu eleverne rette hinandens opgaver (i par) - og foretage rettelser på baggrund af de råd de får!
4. Evaluér besvarelserne i forhold til anvisningerne i rettevejledningen.
5. Giv tilbagemelding fx via retteark – med konkret anvisning til fokuspunkt for næste opgave
6. Alternativ: Lad eleven selv formulere tre fokuspunkter / ting der skal gøres bedre til næste gang.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

14. Imitationskrivning (stilleje)

Instruktion: Eleverne skal, efter de har arbejdet med en given tekst, selv skrive en ny tekst, hvor de gør brug af de samme stilistiske træk, som forefindes i originalteksten. (det kan fx være en eksemplarisk opgavebesvarelse eller en tale)

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

15. Bevidsthed om skrivehandlinger

Instruktion: En tekst udvælges, og en elev (eller en gruppe) påtager sig at udarbejde henholdsvis

- en model, der illustrerer de sammenhænge, der gengives i teksten
- en hypotese, der kan afprøves via materialerne i teksten
- en redegørelse for hovedpunkterne i teksten
- en sammenligning af de postulater/analyser, der findes i teksten
- en diskussion af handlemuligheder i forhold til problemstillingen
- et notat til imødegåelse af den dominerende holdning i teksten
- osv.

Gengivelserne sammenstilles og forskelle/ligheder diskuteres efterfølgende.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

16. Dogmeskrivning

Instruktion: Eleven skal skrive en besvarelse om et selvvalgt emne / en selvvalgt problemstilling, men overholde følgende spilleregler:

- 1) Besvarelsen skal bestå af fem afsnit og må max. fylde én side alt i alt
- 2) Eleven skal benytte to kilder og anføre mindst ét citat fra hver

Besvarelsen bliver bedømt på:

- a) Om sproget er fejlfrit
- b) Om indledning og afslutning hænger godt sammen
- c) Om der er gode overgange mellem afsnittene
- d) Om der citeres og henvises korrekt
- e) Om det er tydeligt, hvornår det er eleven, hhv. kilderne, som 'taler'

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

17. Porteføljerefleksion

Instruktion: Hvis man i sin klasse har etableret porteføljemapper for de skriftlige afleveringer (en "samlemappe" for den enkelte elevs skriftlige afleveringer samt lærerens kommentarer fra gang til gang), beder man eleverne om at tage deres mapper med i en lektion.

Hver elev skal nu reflektere over og evaluere sine tidligere afleveringer i det givne fag ved at skrive en refleksionsopgave, hvor eleven reflekterer over sin egen skriftlighed. Refleksionsopgaven kan fx indeholde følgende spørgsmål, som eleven bedes overveje:

- 1) Læser jeg mine tekster grundigt nok igennem?
- 2) Fra skitse til færdigt produkt – redigerer jeg mit skriftlige produkt, eller går jeg blot i gang med at skrive og sætter det sidste punktum, når jeg er færdig?
- 3) Tjekker jeg opgaven for stavfejl og grammatik?
- 4) Er mit sprog korrekt og præcist?
- 5) Hvordan er min argumentation?
- 6) Hvordan ser min skrivestil ud?
- 7) Hvordan arbejder jeg med struktur og sammenhæng i teksten ift. 1) indledning, 2) midte og 3) afslutning? Er der logisk sammenhæng mellem de enkelte afsnit?
- 8) Får jeg integreret faglige termer?
- 9) Hvordan kan jeg forbedre mine skriftlige færdigheder?

Refleksionsopgaven skal sættes i mappen og afleveres sammen med elevens næste aflevering. Læreren skal selvfølgelig læse elevernes refleksioner igennem, men skal ikke "rette" dem på vanlig vis.

Formålet er, at eleverne skal reflektere "frit" over sin egen skriftlighed og sætte sig nogle mål for sine fremtidige skriftlige opgaver.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

18. Tidsskemaøvelse

Opdeling af skriftlig arbejdsopgave i sekvenser med afmålt tid til at gennemføre bestemte delspørgsmål på. En måde kan være i et projektforsøg at opdele det skriftlige produkt i mindre bidder, så der skives et tema/delopgave pr. blok.

Et alternativ er kun at fordele arbejdet over én blok, hvor blokken opdeles i undersekvenser og hvor ét tema/skriveøvelse besvares pr. sekvens.

Formål: Pointen med øvelsen er at overholde fristen, og ikke vende tilbage til evt. uafsluttet opgave – man arbejder mao. under tidspres. Forelægger muligheden for at vende tilbage til en (u)afsluttet ødelægges "disciplinerings"-effekten potentielt, idet man "altid kan vende tilbage, og derfor ikke arbejder lige koncentreret og struktureret. Et eksempel på øvelsen er at opdele en skriftlig træningsblok i mindre sekvenser af f.eks. 20 min.

Træner: Disciplin i arbejdsgang. At strukturere sin tid og ikke lave unødvendige svinkeærinder. Sekundært: feedback og refleksioner over andres/egen besvarelse.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

19. Samme mål – forskellige medier

- 1) Formål: Sikre udnyttelse af at vi lærer forskelligt
- 2) Målgruppe: alle – men specielt personer der har aktivistisk eller pragmatisk læringsstil / intellektuel tilgang
- 3) Materialer: selvtest samt materialer til de forskellige 'medier'
- 4) **Metodebeskrivelse:** Elever tager selvtest af læringsstil (fx fra Gyldendals Studiebog s.75ff)

På baggrund af testen: eleverne giver forskellige svar på samme opgave ELLER gives forskellige opgaver på samme niveau med forskellige metoder.

Fx kan genren 'redegørelse' tage udgangspunkt i aflyttede som læste materialer – og eksempelvis sammenligninger kan struktureres billedligt (tegninger) eller via rollespil og udfyldningsopgaver / mønstergenkendelser.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

20. Den klippede ged (eller opgave)

- 1) Formål: Mønstergenkendelse trænes og kriterierne for den gode besvarelse bevidstgøres
- 2) Målgruppe: elever der har vanskeligt ved at 'se den gode opgavebesvarelse for sig'
- 3) Materialer: kopier af 'opklippede' besvarelser på de forskellige niveauer
- 4) Metodebeskrivelse: Bevidsthed om 'den gode besvarelse' trænes ved at elever – sammen eller individuelt – 'samlers' en god opgave, der er klippet op i afsnit. (bevidsthed om de taksonomiske niveauer kan også øves på denne måde)

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

21. Øvelse i genkendelse af genre/taksonomisk niveau

- 1) **Formål:** Øve bevidsthed om grundlæggende fagspecifikke krav i forhold til det skriftlige arbejde.
- 2) **Metodebeskrivelse:** Øvelse i genkendelse af genre/taksonomisk niveau: tekst læses/læses op => eleverne udfylder 'tipskupon', hvor der kan gættes på, hvilket taksonomisk niveau besvarelsen befinder sig på
=> de vanskelige eksempler gennemgås

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

22. Begrebsindlæringsøvelse

- 1) **Formål:** Øve bevidsthed om grundlæggende fagspecifikke begreber
- 2) **Metodebeskrivelse:**
 - a. Eleverne skriver alle de faglige begreber fra en lektie eller et forløb op på små papirstykker.

- b. På bagsiden af papirstykkerne skriver de bagefter forklaringen på det pågældende begreb.
- c. Eleverne går rundt til hinanden og beder om præcise mundtlige forklaringer på begreberne
=> når begrebet er forklaret byttes kort
- d. Som afslutning gennemgås begreberne ved en hurtig runde

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

23. Øvelse i hvordan man udnytter den fælles forberedelse (skr.eks. A-niveau) og får fag ind i besvarelsen

- 1) Formål: Øve bevidsthed om grundlæggende fagspecifikke krav i forhold til det skriftlige arbejde.
- 2) Målgruppe: alle – men specielt de, der har vanskeligt ved at organisere tiden under opgaveskrivningen

Eksempel-tekst til eleverne:

Når I skal til skriftlig eksamen, skal den første time med fælles forberedelse udnyttes optimalt.

Før eksamen: Her inden eksamen vil vi derfor skive lister med 'hvad skal man kunne' (begreber, kerneproblemstillinger og teorier) + gør klart at eksamen er en evaluering af, hvad der er lært i undervisningen. Listerne skal systematisk ind på den computer, du vil skrive på til eksamen/prøven.

Forberedelsestiden: deles op i 3 dele af 20 minutter (ved 1 times forberedelse):

Første 20 min.: der læses og tales – dvs. der etableres fælles forståelse af hele opgaven (bilag læses ikke – men overskrifterne skimmes)

Anden 20 min.: ingen taler! => tiden anvendes til at finde relevante teorier og begreber m.v. fra grundbøger og undervisningsnoter

Tredje 20 min.: Fælles arbejde med dispositioner til de valgte delopgaver (med inddragelse af de faglige begreber og teorier)

Eksamenstiden: De fem timer deles op med 'deadlines' undervejs.

De sidste 15 minutter: kontroller at alle krav er overholdt + kontroller at alle delkonklusioner reelt giver svar på de stillede opgaver

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	

Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	
--	--

24. Konkurrence om faglige viden

- 1) Formål: Træne præcis faglig formuleringsevne
- 2) Målgruppe: alle – men specielt elever der har vanskeligt ved at formulere sig kort og præcist + elver der bliver motiveret af konkurrenceelementet
- 3) Materialer: tavle + kopierede ark med faglige spørgsmål
- 4) Metodebeskrivelse:
 - a. Der tegnes en 'slange' af felter på tavlen (gerne 20 eller flere sammenhængende felter, der 'slanger sig' på tavlen.
 - b. Eleverne deles op i grupper af maksimalt 4 personer.
 - c. Til hver gruppe findes en bunke med spørgsmål, der burde kunne besvares på baggrund af gennemgået stof
 - d. En person fra hver gruppe tager nu et ark med spørgsmål og bringer dette til gruppen
 - e. Grupperne skriver nu svar på det pågældende spørgsmål
 - f. Eet gruppemedlem bringer opgavearket med svaret til underviseren, der skal godkende svaret samt tildele fra 1 til 3 point. Eleverne må nu flytte deres 'spillebrik' 1-3 felter i figuren med de sammenhængende felter på tavlen
 - g. Den gruppe der først kommer i mål har vundet.

Eksempel: Sådan kan 'spillepladen' se ud på tavlen

I dette eksempel er gruppe X nået længst. Denne gruppe har opnået 7 point sammenlagt.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	

25. Skemabesvarelse/ udfyldningsopgave:

Formålet er at a) give ledetråd til faglig fokus, b) afgrænse opgave og c) strukturere opgave

Skemaudfyldelse: Sammenligningsopgave af f.eks. teorier, skoler mv. Det faglige fokus kunne være IP-teorier, økonomiske skoler, politikere der udtaler sig om samme tema med forskellig ideologisk observans osv.

Man kan vurdere om eleven selv skal opstille sammenligningskriterierne eller de skal udleveres af læreren samt om eleven skal opstille kriterier individuelt, i grupper eller på klassen.

En fordel ved at lade elever opstille parametre *individuel*t er at det åbner for yderligere vurdering af hvad et godt sammenligningsparameter er – fremgangsmåden må afgøres af, en prioritering af hvilken kompetence der skal trænes, samt af elevers refleksionsniveau og hvor lang tid der er til rådighed.

Træner: Overblik og relevans af fagligt stof – jf. det skal kunne falde ind under en ”boks-kategori” samt kunne sammenlignes med en anden teori/ skole/ ideologi på fælles parametre.

Nedenstående er et eksempel på en skemaopgave om økonomiske skoler der kan skrives i en blok:

Forhold til økonomisk politik, mål og aktører:	Keynesianisme: John M. Keynes 1883-1946	Monetarisme : F.eks. Milton Friedman (1912-
Skolens hovedfokus...	Har fokus på at sikre efterspørgslen i samfundet, dvs. ...(fortsæt forklaring)	Har fokus på at kontrollerer pengemængden, dvs. ...(fortsæt forklaring)
Forhold til arbejdsløshed og arbejdsmarkedspolitik		
Inflation og pengepolitik		
Statens rolle og finanspolitik		
Position i forhold til Phillipskurven		
Økonomiens korte og lange sigt		

Øvelsen kan afsluttes med, at det udfyldte skema skal omskrives til en sammenligning, eller et andet produkt, hvor eleverne så har afgrænset indholdet.

Opgaven kunne lyde: Skriv en sammenligning, der følger rækkefølgen skemaet på en sådan måde, at du først sammenligner de to økonomiske skolers hovedfokus, derefter deres forhold til arbejdsmarkedspolitik og arbejdsløshed osv.

Feedback	Sæt X
Den metode kan jeg godt bruge/bruger jeg allerede	
Den metode skulle tilpasses, hvis jeg skulle bruge den i min undervisning	
Den metode mener jeg ikke er relevant i min undervisning	